

Dopadové hodnotenie

KORNÉLIA BELIČKOVÁ

*“Je naozaj náročné navrhovať produkty pre cieľové skupiny.
Mnohokrát sa stáva, že ľudia nevedia, čo chcú,
pokiaľ im to neukážete.”*

Steve Jobs

OBSAH PROJEKTU:

Názov projektu:

Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania

Cieľ projektu:

Vytvorenie akreditovaného vzdelávacieho programu pre obce v oblasti zakladania a prevádzkovania obecného podnikania, najmä so zameraním na cestovný ruch.

Cieľové skupiny:

zástupcovia samospráv a štátnej správy

záujemcovia o sociálne podnikanie

Trvanie projektu: 1. september 2014 – 31. august 2017

Donor:

Partneri

EPIC ASSIST, Škótsko

Obec Spišský Hrhov, Slovenská republika

Otevřená společnost, Česká republika

PERYFERIA, Poľsko

Premiki, Slovinsko

<http://www.epic-org.eu/socialne-podniky/posilnovanie-kapacit-jednotlivcov-prostrednictvom-obecneho-socialneho-podnikania/>

Východiská projektu:

„Sociálna ekonomika a sociálne podniky založené samosprávou sú stále viac populárnym nástrojom pre miestny/regionálny rozvoj a podporu ľudí s nízkou kvalifikáciou. Na základe skúsenosti, či zo Slovenska alebo zo zahraničia, je obecný sociálny podnik v prostredí malých obcí často jediným nástrojom pre podporu miestneho rozvoja. Hlavnou motiváciou mnohých samospráv pri založení obecného sociálneho podniku je zvyšovanie zamestnanosti miestnych ľudí. Prax však hovorí, že funkčné obecné sociálne podniky realizujú množstvo aktivít zameraných na vzdelávanie svojich zamestnancov, podporu ich zručností, podporu komunitného rozvoja a celkového rozvoja obce.

Napriek veľkému záujmu zo strany obcí, na Slovensku momentálne neexistuje žiadna podporná štruktúra, v rámci ktorej by obce mohli získavať vzdelanie alebo zručnosti potrebné pre založenie / úspešné vedenie obecného sociálneho podniku. Podobná situácia je i v Českej republike.

Prax dokazuje, že jeden z najväčších problémov samospráv v súvislosti s obecným sociálnym podnikaním je ich neschopnosť identifikovať reálnu podnikateľskú príležitosť a následne vypracovať udržateľný podnikateľský plán, ktorý by okrem štandardov podnikateľského prostredia naplňal aj podmienky sociálneho podnikania. Princípy, ktoré sú využívané v súvislosti s identifikáciou podnikateľskej príležitosti, tvorby podnikateľského plánu alebo predaja produktov/služieb, sú v prípade bežného podnikania a obecného sociálneho podnikania rovnaké. Jediným rozdielom medzi bežným podnikaním a obecným sociálnym podnikaním je, že zisk ktorý obecný sociálny podnik vytvorí, nie je prerozdeľovaný medzi akcionárov alebo zakladateľov podniku, ale je využitý v prospech riešenia konkrétneho spoločenského problému. V prípade obcí to je obyčajne riešenie nezamestnanosti alebo podpora vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne obyvateľov obce. Samosprávy musia pochopiť, že obecný sociálny podnik nie je inštitúcia, ktorej vznik a fungovanie má byť stopercentne financované z verejných zdrojov.

Hlavným výstupom projektu je vznik akreditovaného vzdelávacieho programu, ktorý na Slovensku doposiaľ neexistuje. Projekt reaguje na potreby, ktoré boli identifikované v rámci programu podpory obecného podnikania realizovaného n. o. EPIC. Intenzívne pociťovanou potrebou je vytvorenie vzdelávacieho programu o obecnom sociálnom podnikaní ako nástroja pre miestny/regionálny rozvoj a posilňovanie kapacít ľudí s nízkou mierou vzdelania a kvalifikácie, v rámci ktorého by záujemcovia mohli získať zručnosti potrebné pre založenie a úspešné prevádzkovanie takéhoto podniku“.

Aktivity projektu:

„Prieskum podobných vzdelávacích programov realizovaných v zahraničí
Nadviazanie kontaktu s identifikovanými inštitúciami a vzdelávacími programami
Identifikácia akademických inštitúcií, nadviazanie kontaktu a ich zapojenie do prípravy vzdelávacieho programu
Návrh rámcového obsahu kurikula a konzultácia s relevantnými organizáciami
Vytvorenie kurikula vzdelávacieho programu
Zapojenie podnikateľského sektora
Overenie správnosti kurikula na vzorke 20 účastníkov
Priebežná aktualizácia kurikula
Akreditácia vzdelávacieho programu a spolupráca s univerzitou
Realizácia vzdelávacieho programu
Priebežná transformácia do e-verzie voľne šíriteľnej na internete na webovej stránke projektu (www.socialnepodnikanie.sk)
Hodnotenie dopadov
Šírenie informácií o výstupe a aktivitách
Ďalšie aktivity

Semináre pre samosprávy:

Letná škola obecného sociálneho podnikania (27. 6 – 1. 7. 2016, Bratislava)
Jesenná škola obecného sociálneho podnikania I (17. – 21. 10. 2016, Lučenec)
Jesenná škola obecného sociálneho podnikania II (7. – 11. 11. 2016, Košice)
Zimná škola obecného sociálneho podnikania (27. 2. – 3. 3. 2017, Bratislava)

Nadnárodné stretnutia organizované každou zapojenou organizáciou:

8. 1. 2015	Bratislava
14. – 15. 5. 2015	Praha
21. – 23. 10. 2015	Lublana
3. – 4. 3. 2016	Praha
16. – 17. 5. 2016	Edinburgh
12. – 14. 9. 2016	Spišský Hrhov
8. – 10. 3. 2017	Lublana
19. – 20. 6. 2017	Bratislava

Záverečná medzinárodná konferencia:

„Kam smeruje sociálne podnikanie?“ (Bratislava, 21. 6. 2017, Hotel Sorea Regia)

Projektový tím: Mária Nádaždyová, Eva Havelková, Zuzana Polačková, Patrícia Patkaňová, Michaela Mudroňová, Peter Važan, Anna Čonková, Ela Klementová, Michal Smetanka, Marcela Dobešová, Magdaléna Veselská, Jozef Orgonáš, Eva Pongrácz, Mária Antalová, Mária Husáková

projektový manažér – Bc. Michal Hrnčiar“

Obsah dopadového hodnotenia:

Vstup do problematiky sociálneho podnikania a sociálnej ekonomiky	S.01
Pohľad dopredu	S.05
Nezisková organizácia EPIC	S. 07
Projekt „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“	S.09
Správa nezávislého dopadového hodnotiteľa k projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“	S.11
Dotazníkový prieskum – význam a výsledky	S.21
Záverečné hodnotenie projektu z pohľadu nezávislého dopadového hodnotiteľa	S.25
Kontaktné informácie nezávislého dopadového hodnotiteľa	S.26

V kontexte chronického zlyhávania kapitalizmu založeného predovšetkým na individualistických prístupoch s krátkodobými výhľadmi, sa do popredia dostávajú hodnoty ako spolupráca, vzájomnosť a asociatívnosť.

Vstup do problematiky sociálneho podnikania a sociálnej ekonomiky

Dnes je nespochybniteľné, že rozvinuté trhové ekonomiky sa označujú ako zmiešané, kde popri sebe pôsobia sektory verejný, štátny, častokrát sa vyskytuje označenie aj vládny alebo aj neziskový, ktorý ma svoj protipól, a to sektor súkromný, trhový, častokrát sa vyskytuje označenie aj podnikateľský alebo aj ziskový. Verejný sektor je ten, ktorý je dôležitým hráčom na poli politickom, súkromný na poli ekonomickom a na poli sociálnom zohráva svoje významné postavenie sektor tretí, pre ktorý v rôznych krajinách sveta existuje rôzne označenie, napríklad sektor mimovládny, charitatívny, humanitárny, dobrovoľnícky.

Od konca 70. rokov 20. storočia sa záujem o mimovládne organizácie neustále zvyšuje. Je to z dôvodu jeho schopnosti poskytovať nové sociálne služby a tiež pre jeho potenciál vytvárať nové pracovné miesta, predovšetkým vo vzťahu k dlhodobej nezamestnanosti a kapacitám, podporovať sociálnu kohéziu. V priebehu rokov sa organizácie patriace do tejto sféry dostali do povedomia obyvateľstva. Názory obyvateľstva, ako aj odborníkov na tretí sektor sa líšia. Na jednej strane ho časť obyvateľstva vníma ako časť národného hospodárstva, v ktorom neefektívne miznú finančné prostriedky, druhá skupina naopak aktivity tretieho sektora podporuje. V kontexte chronického zlyhávania kapitalizmu založeného predovšetkým na individualistických prístupoch s krátkodobými výhľadmi, sa do popredia dostávajú hodnoty ako spolupráca, vzájomnosť a asociatívnosť.

Od roku 1989, i napriek prekážkam, zažíva tretí sektor aj na Slovensku neustály rozvoj. A to i napriek skutočnosti, že tretí sektor je v podmienkach Slovenskej republiky dlhodobo finančne poddimenzovaný. Jeho rozvoj a činnosť má podľa nášho názoru značný potenciál pri riešení rôznych spoločenských problémov. Sociálne podniky v dnešnej dobe vzbudzujú veľký záujem a to i napriek predchádzajúcej dlhodobej ignorácii a minimalizovaní ich úlohy zo strany politikov odvolávajú sa na to, že ide o historický omyl. Dnes sa však k tomuto konceptu obracajú ako k možnému riešeniu zložitej situácie.

V súčasnosti môžeme aj vo svete vidieť viacero príkladov funkčných sociálnych podnikov. Mimoriadne zaujímavým je príklad talianskeho podniku Noncello, ktorý zamestnáva tisíce zamestnancov. Spoločnosť vznikla pred viac ako 20 rokmi z iniciatívy Centra pre mentálne zdravie z provincie Pordenone. Za myšlienkou stáli traja psychiatri a šesť pacientov psychiatrickej nemocnice, ktorú štát zatvoril. Dnes rekvifikujú dlhodobo nezamestnaných, psychiatrických pacientov, bývalých toxikomanov a pod. na opravárov bielej elektroniky. Firma umožňuje získať špecializáciu v odbore starostlivosti o starých ľudí, deti. Spoločenstvo tiež dodáva komponenty pre firmu Zanussi a pomáhala pri obnove divadla La Fenice v Benátkach a podlahy v moskovskom Kremli. Americká sociálna banka Shore Bank poskytuje úvery aj chudobným obyvateľom chicagských, detroitských či clevelandských predmestí. Spoločnosť Autocool pomáha ľuďom bez áut, aby ich mohli spoločne s inými ľuďmi používať. V meste Perigues na juhozápade Francúzska financuje združenie troch malých komunít vznik malých solidárnych predajní potravín.

Čísla z oblasti sociálneho podnikania zatiaľ nie sú veľké, avšak napríklad vo Francúzku tzv. svojpomocné spoločnosti (Scop) zaznamenávajú výrazný rast, pričom sa ich počet za posledných viac ako desať rokov stonásobil na súčasných približne 1950.¹ Významné investície s cieľom umožniť vznik spoločností sociálneho typu navrhol aj akčný plán amerického prezidenta Baracka Obamu z 9. februára 2009.

Rovnako Európsky parlament prijal 19. februára 2009 rezolúciu zdôrazňujúcu úlohu sociálnej ekonomiky v boji proti kríze. Prijatý text konštatoval, že „európsky štatút pre združenia, podporné spolky a nadácie je nevyhnutný na garantovanie rovnosti prístupu spoločností sociálnej ekonomiky v pravidlách vnútorného trhu.“

¹ www.jetotak.sk: de KERORGUEN Y.: *Sociálna ekonomika – odpoveď na krízu?* . [cit. 2011-23-11]. Dostupné na internete: < <http://www.jetotak.sk/le-monde-diplo/socialna-ekonomika---odpoved--na-krizu>>

V nadväznosti na finančnú krízu si však treba položiť otázku, či sociálna resp. solidárna ekonomika predstavuje adekvátnu alternatívu ku kapitalizmu. Sociálna ekonomika ako taká nevyrieši problém štátnych dlhov ani opakované krízy medzinárodných rezerv. Z tohto dôvodu ju nemožno považovať za východisko zo súčasnej zložitej situácie. Na druhej strane môže sociálna ekonomika v určitých oblastiach napomôcť naštartovať proces obnovy hospodárstiev. Uvedeným sociálnym podnikom sa darí napĺňať svoju sociálnu misiu a generovať multiplikačné sociálne efekty vďaka ukotvenosti k sociálnym potrebám komúní a dynamickej adaptácii na ich zmeny, širokému sociálnemu partnerstvu a spolupráci zainteresovaných subjektov. Sociálni podnikatelia preto zväčša narušujú etablované organizačné štruktúry a efektívne pracujú práve v hybridných formách, ktoré prekračujú resp. inovujú ustálené podnikateľské formy. **V tomto ohľade sa etablovanie sociálneho podnikania javí ako stratégia, ktorá môže priniesť pozitívne efekty v oblasti sociálneho a lokálneho rozvoja, rozvoja zamestnanosti a sociálneho začleňovania.**

V súvislosti so sociálnou ekonomikou Európska komisia hovorí o tzv. „treťom systéme.“ Pojem sociálna ekonomika zahŕňa veľké množstvo subjektov – asociácie, nadácie, svojpomocné družstvá a podporné spolky. Napríklad analytička sociálnych politík v rámci programu OECD-LEED Antonella Noyaová tvrdí, že „zisk nie je cieľom“ týchto subjektov. I napriek tomu to však neznamená, že nemôžu vytvárať zisk, ktorý im zabezpečí finančnú stabilitu a trvácnosť ich štruktúr. Napríklad generálny riaditeľ európskej siete združujúcej podporné spolky a poisťovacie družstvá Thierry Jeantet tvrdí, že sociálna ekonomika tu v istej podobe existovala vždy. Či už ide o charitu - pomocné organizácie anglického typu, alebo samostatné riadené nemecké cieľové organizácie (Netz), brazílske komunity či francúzske Scop, je sociálna ekonomika riadená demokratickými princípmi. Tieto pravidlá zahŕňajú osobný rast, slobodné členstvo, spravodlivé prerozdelenie bohatstva, nezávislosť od štátov, kolektívne hodnoty solidarity a férovú správu. V súvislosti s tvorbou zisku však považujeme za potrebné pripomenúť riziko morálneho hazardu a možného odklonu činnosti od pôvodného zámeru.

V súčasnosti sa v sociálnej ekonomike prejavujú dve tendencie. Na jednej strane je to európsky model, ktorý pracuje s konceptom kolektívneho podnikania. Na druhej strane v Severnej Amerike sú pokusy, ktoré sa zameriavajú skôr na služby a individuálny prístup. Neschopnosť „formálnej ekonomiky“ vytvárať pracovné miesta v dostatočnom množstve otvorila dvere organizáciám venujúcim sa tvorbe miest na znovu zaradenie do pracovného procesu, alebo krátkodobé zamestnávanie, ktoré bolo predtým financované štátom.

Z krajín Európskej únie majú so sociálnou ekonomikou najbohatšie skúsenosti vo Veľkej Británii a predovšetkým vo Francúzku, kde tento pojem bol po prvýkrát zadefinovaný. Vo Francúzku sociálna ekonomika zamestnáva milióny ľudí, viac ako 20 miliónov Francúzov je členom nejakého združenia, z toho približne polovica venuje práci v asociácii aj svoj čas.²

I napriek rastúcemu významu sociálnej ekonomiky vo svete, názory na to, čo vlastne sociálny podnik je, sa značne líšia. Existuje viacero definícií sociálneho podniku. Jedna z novších bola publikovaná britskou vládou v júli 2002, nachádza sa v štúdiu nazvanej sociálny podnik: Stratégie úspechu a znie: „sociálne podnikanie je činnosť s primerane sociálnymi cieľmi, kedy hospodárske prebytky sú prednostne znovu investované do podnikania za rovnakým účelom alebo do rozvoja miestnej komunity skôr ako by sa jednalo o činnosť vedenú potrebou maximalizovať zisk pre zainteresované osoby resp. vlastníkov.“³

² www.jetotak.sk: de KERORGUEN Y.: *Sociálna ekonomika – odpoveď na krízu?* . [cit. 2011-23-11]. Dostupné na internete: < <http://www.jetotak.sk/le-monde-diplo/socialna-ekonomika---odpoved--na-krizu>>

³ www.se2.szm.sk: DEFOURNY J.: *Sociálne podnikanie v rozšírenej Európe Koncept a skutočnosti*. 5s. [cit. 2011-26-11]. Dostupné na internete < <http://www.se2.szm.com>>

Pohľad dopredu

V legislatíve Slovenskej republiky je podnikanie definované ako sústavná činnosť vykonávaná vo vlastnom mene za účelom dosiahnutia zisku. Vynára sa otázka, kedy je už podnik sociálnym podnikom, a kedy ešte nie. Existuje viacero možností. Buď môžeme sledovať akým spôsobom je rozdeľovaný zisk podniku, alebo môžeme sledovať počet handicapovaných zamestnancov alebo ďalšie kritériá, či ich kombinácie. Rovnako sa môžeme zamýšľať nad právnou formou či stanovami.

„Sociálne podnikanie na Slovensku nie je v súčasnosti upravené samostatným zákonom. Niektoré pojmy definuje zákon o službách zamestnanosti. Rezort práce, sociálnych vecí a rodiny pripravuje návrh zákona o sociálnej ekonomike a sociálnom podnikaní. V zákone by mali byť napríklad lepšie zadefinované podmienky, ktoré bude potrebné splniť na to, aby firme mohol byť priznaný štatút sociálneho podniku. Cieľom návrhu zákona je vytvoriť na Slovensku priaznivé prostredie pre rozvoj sociálnej ekonomiky, teda produktívnych, distributívnych a spotrebiteľských aktivít, organizovaných nezávisle od štátnych orgánov, ktorých hlavným cieľom je prinášať spoločenský prospech. Právna norma má podľa ministerstva vnieť do tejto oblasti poriadok, odstrániť prekážky, ktoré rozvoju sociálnej ekonomiky bránia, ako aj vytvoriť systém podpory, ktorý bude spoločensky prijateľný a bude plne dodržiavať pravidlá štátnej pomoci. Prijatím zákona by sa na Slovensku vytvorili vhodné podmienky na to, aby sa sociálna ekonomika rozvíjala a bola prínosom nielen pre zvyšovanie zamestnanosti, ale aj pre ďalšie spoločensky prospešné ciele. Návrh zákona má pojmovovo vymedziť sektor sociálnej ekonomiky, zadefinovať subjekty, ktoré sem budú spadať, ako aj znevýhodnené a zraniteľné osoby. Zákom budú presne vymedzené podmienky, ktoré musí právnická alebo fyzická osoba spĺňať, aby jej mohol byť priznaný štatút podniku sociálnej ekonomiky. Vzhľadom na citlivé spoločenské vnímanie tejto problematiky je systém zároveň naviazaný na súbor prísnych podmienok, ktorých cieľom je zamedziť zneužívaniu a poškodzovaniu dobrého mena sociálnej ekonomiky,“ uvádza Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny s tým, že zákon má popísať aj kontrolné mechanizmy a ich dodržiavanie.

Právny a informačný portál SLOV-LEX zo dňa 24.7.2017 uvádza na svojej stránke predbežnú informáciu k **PI/2017/119 Návrhu zákona o sociálnej ekonomike a sociálnom podnikaní**, kde sa môžeme dozvedieť viac a to napríklad, v bode 3

„3. Zhodnotenie súčasného stavu:

Problematika sociálnej ekonomiky a sociálneho podnikania nie je v súčasnosti upravená samostatným zákonom. Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene

a doplnení niektorých zákonov, definuje iba pojmy „subjekt sociálnej ekonomiky“, „sociálny podnik pracovnej integrácie“ a podmienky integrácie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie v sociálnom podniku pracovnej integrácie. V porovnaní s legislatívou iných štátov EÚ, ale najmä v porovnaní s potrebami sektora sociálnej ekonomiky na Slovensku, ide o veľmi rudimentárnu úpravu, ktorá neposkytuje dostatočný priestor na jeho rozvoj.“

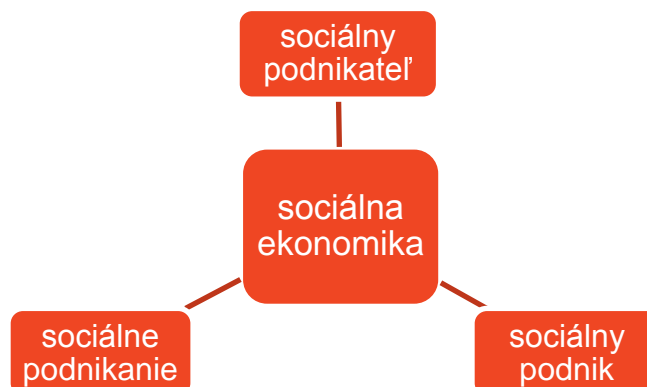

Legislatíva v SR by mala čo najskôr priniesť jasné pomenovanie **sociálnej ekonomiky** ako oblasti podnikateľských aktivít s cieľovou orientáciou na riešenie sociálnych potrieb území/ regiónov a obyvateľov tam žijúcich.

Definovať pojem **sociálny podnikateľ** – či to bude podnikateľ odzrkadľujúci prostredie európskeho formátu – teda s dôrazom na kolektívnu dynamiku v sociálnom podnikaní alebo podnikateľ formátu USA – zameriavajúci sa skôr na služby a individuálny prístup.

Definovať pojem **sociálne podnikanie** – a taktiež, či to bude podnikanie s pridanou hodnotou sociálneho rozmeru ako v USA alebo kolektívne podnikanie v priestore organizácií tretieho sektora, alebo to bude špecifický model „tretieho systému SR“.

A napokon definovať parametre **sociálneho podniku** ako aktéra sociálneho podnikania.

Nezisková organizácia EPIC

Nezisková organizácia EPIC bola na Slovensku zaregistrovaná ako dcérska spoločnosť škótskej EPIC organizácie 19. júna 2012.

Nezisková organizácia EPIC je členom Americkej obchodnej komory, siete Social Innovation Europe a nadväzuje na hodnoty a poslanie svojej materskej organizácie.

Registračné údaje

Nezisková organizácia EPIC

Panenská 29

811 03 Bratislava

IČO: 45 738 718

DIČ: 2023919810

Číslo registrácie: OVVS-12897/379/2012-NO

EPIC, n. o. od svojej registrácie na Slovensku realizuje aktivity na podporu zamestnávania ľudí so zdravotným znevýhodnením.

Medzi hlavné aktivity EPIC, n. o. patrí šírenie informácií o zamestnávaní ľudí so zdravotným znevýhodnením medzi zamestnávateľmi, navrhovanie legislatívnych riešení a vytváranie programov zamestnanosti ľudí so zdravotným znevýhodnením pre konkrétnych zamestnávateľov. EPIC, n. o. je súčasťou medzinárodného konzorcia organizácií pod vedením Samosprávy dánskeho mesta Aarhus, ktoré realizuje program „EURES first job“, zameraný na vyhľadávanie ľudí s nízkou mierou kvalifikácie, ktorí majú záujem pracovať v inej krajine Európskej únie. EPIC, n. o. vyvíja aktivity v oblasti tvorby verejných politík zamerané na sociálnu integráciu marginalizovaných rómskych komunít, ktoré realizuje v spolupráci s Rómskym inštitútom, n. o. a Inštitútom pre dobre spravovanú spoločnosť.

V téme nezamestnanosti mladých ľudí je EPIC n. o. expertom pre oblasť „Zamestnanosť pri tvorbe Národnej stratégie mládeže pripravovanej Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR“.

Od roku 2014 je EPIC, n. o. priekopníkom v projektoch „Obecné sociálne podniky“ v domácom aj zahraničnom prostredí. V oblasti obecných sociálnych podnikov a obecného sociálneho podnikania sa EPIC, n. o. zviditeľnila ako prednášateľ, partner, poradca pri zakladaní obecných sociálnych podnikov, pričom tieto aktivity boli prezentované napríklad aj v Holandsku, Švajčiarsku a v mnohých oblastiach Slovenska.

V súčasnosti napríklad v rámci mládežníckej výmeny sa mladí ľudia z Fínska, Maďarska a Slovenska počas ôsmich júnových dní (2017) zúčastnili workshopov zameraných na personálnu SWOT analýzu, písania motivačného listu, životopisu, seba-prezentácie, prípravy svojich projektov pre komunitu a lekcií rómskeho jazyka. Zástupcovia občianskeho združenia EduRoma, účastníkom predstavili svoje aktivity z oblasti vzdelávania, interaktívny workshop s kvízom si pre mladých ľudí pripravili zamestnanci Úradu splnomocnenca SR pre rómske komunity a *Keith Martin generálny riaditeľ medzinárodných vzťahov EPICu v Austrálii hovoril o zamestnávaní domorodých komunit a živote v Austrálii*. Všetkým účastníkom bolo odovzdaný Youthpass, európsky uznávaný certifikát o účasti na mládežníckej výmene. Výmena bola realizovaná v spolupráci s Asociáciou rómskych zástupcov a hovorcov v Maďarsku a organizáciou Romano Missio z Fínska. **Jej cieľom bolo motivovať mladých ľudí, aby využili svoje osobnostné predpoklady pre prácu s komunitou.**

Projekt „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“

V roku 2014 získala EPIC, n. o. v rámci programu Co-funded by the ERASMUS+ Programme of the European Union projekt s názvom „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“ v termíne trvania od 1. septembra 2014 do 31. augusta 2017; s cieľom „Vytvoriť akreditovaný vzdelávací program pre obce v oblasti zakladania a prevádzkovania obecného podnikania, najmä so zameraním na cestovný ruch“ a s cieľovými skupinami - zástupcami samospráv a štátnej správy a tiež záujemcami o sociálne podnikanie.

- EPIC, n. o. preukázala
 - A. *Identifikačné údaje žiadateľa* so všetkými náležitosťami (názov a adresa žiadateľa, IČO, meno a priezvisko štatutára, kontaktná osoba a kontaktné údaje)
 - B. *Profil vzdelávacej inštitúcie* so všetkými náležitosťami (názov a adresa žiadateľa, dátum vzniku vzdelávacej inštitúcie, informácie o predchádzajúcej činnosti z oblasti vzdelávania, informácie o profesionálnej orientácii vzdelávacej inštitúcie, cieľové skupiny v oblasti vzdelávania, priestorové, materiálne a technické zabezpečenie vzdelávacej činnosti a personálne zabezpečenie vzdelávacej činnosti, odbornú spôsobilosť garantov lektorskej činnosti)
 - C. *Projekt vzdelávacieho programu - nečlenený na moduly* so všetkými náležitosťami (názov a adresa žiadateľa, názov vzdelávacieho programu, organizačnú formu vzdelávania, cieľovú skupinu, požadované vstupné vzdelanie, profil absolventa, metódy, rozsah vzdelávacieho programu, učebný plán, učebné osnovy, formu záverečnej skúšky, materiálne a technické zabezpečenie)
- EPIC, n. o. *získala na päť rokov POTVRDENIE* o akreditácii vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania pod č. POA: 3497/2016/124/1 od MŠVVaŠ SR odboru celoživotného vzdelávania 16.9.2016.

- EPIC, n. o. *akreditovala* v septembri 2016 vzdelávací program „Obecné sociálne podnikanie“ ako jeden z hlavných výstupov projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“
- EPIC, n. o. *zorganizovala* v rámci akreditovaného programu Letné, Jesenné a Jarné školy sociálneho podnikania pre zástupcov samospráv a štátnej správy a tiež záujemcov o sociálne podnikanie v nasledovných termínoch a s nasledovným počtom prihlásených záujemcov:
 - 27.6 – 1.7. 2016 (Bratislava) 22 účastníkov – **pilotný projekt na Slovensku**
 - 17.10. – 21.10.2016 (Lučenec) 29 účastníkov
 - 7.11. – 11.11.2016 (Košice) 21 účastníkov
 - 27.2. – 3.3.2017 (Bratislava) 27 účastníkov
- Akreditované kurzy *úspešne ukončilo a boli im udelené certifikáty vo vzdelávacom programe „Obecné sociálne podnikanie“ ako jeden z hlavných výstupov projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“*:
 - 7.11. – 11.11.2016 (Košice) 17 účastníkov
 - 27.2. – 3.3.2017 (Bratislava) 21 účastníkov
- EPIC, n. o. *oslovila* nezávislého dopadového hodnotiteľa k vypracovaniu nezávislého dopadového hodnotenia
- EPIC, n. o. *zorganizovala* záverečnú Medzinárodnú Konferenciu "Kam smeruje sociálne podnikanie?", 21.6.2017 v Hoteli Sorea Regia, v Bratislave s nasledovným programom:
 - 1. Legislatívne prostredie na Slovensku s príkladmi fungovania v zahraničí
 - 2. Ako financujeme sociálne podniky?
 - 3. Podporné štruktúry pre sociálne podnikanie na Slovensku s príkladmi zo zahraničia
 - 4. Príklady dobrej praxe
- EPIC, n. o. *uskutočnila a vyhodnotila* záverečný dotazníkový prieskum.

Správa nezávislého dopadového hodnotiteľa k projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“

Kornélia Beličková
doc. Ing. PhD.

vysokoškolská učiteľka

Ekonomická univerzita v Bratislave
Národohospodárska fakulta
Katedra financií

Gestorka predmetov Rozpočtová teória a politika, Financie tretieho sektora, Financie životného prostredia, Dejiny financií

Lektorka na I., II., III. stupni VŠ vzdelávania

Školiteľka a oponentka bakalárskych, diplomových, doktorandských prác

Autorka a spoluautorka odborných a vedeckých prác, článkov, štúdií, statí, doma i v zahraničí; predkladateľka, hodnotiteľka a riešiteľka projektov doma i v zahraničí

doc. získala na tému „*Sústava verejných rozpočtov – teória a prax*“ (2004)

PhD. získala na tému „*Vybrané finančno-ekonomické problémy organizácií tretieho sektora*“ (1999)

2007 – 2011 členka a predsedníčka Dozornej komisie Slovenského rozhlasu

2008 – po súčasnosť členka Správnej rady Nadácie Jána Cikkera

2002 – študijný pobyt Maďarsko, Budapešť

1989 – jednoročné štúdium Maďarsko, Budapešť

1988 – kvalifikovaná sprievodkyňa cestovného ruchu Inštitút cestovného ruchu v Nitre

1985 – 1990 vysokoškolské štúdium VŠE Bratislava FNH odbor Financie, FR odbor EMM

"Práve toto bola naša príležitosť, pretože starostovia a primátori nemali dostatočné informácie o problematike sociálneho podnikania."

Toto nezávislé dopadové hodnotenie som vypracovala samostatne na základe svojich skúseností z danej problematiky, v ktorej sa prelínajú znalosti z oblasti verejnej správy – štátnej správy aj samosprávy a tiež z oblasti pôsobenia mimovládnych organizácií. Obe problematiky sú mi známe z pohľadu teórie, politiky aj praxe nakoľko ich prednášam na pôde univerzity, na pôde organizácií štátnej správy aj samosprávy, na pôde mimovládnych organizácií a som v úzkom kontakte s praxou daných inštitúcií. Úspešne som participovala ako žiadateľka, riešiteľka aj posudzovateľka domácich i zahraničných projektov od svojho pôsobenia na Ekonomickej univerzite.

Prínosy projektu

Kľúčové je spomenúť iniciatívu a odhodlanie vypracovať akýkoľvek projekt, teda sa o realizáciu projektu v konkurenčnom prostredí SR uchádzať! Tak učinila aj mimovládna organizácia EPIC, n. o. a bol jej pridelený projekt **„Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“** v rámci programu **Co-funded by the ERASMUS+ Programme of the European Union** s cieľom **Vytvorenia akreditovaného vzdelávacieho programu pre obce v oblasti zakladania a prevádzkovania obecného podnikania, najmä so zameraním na cestovný ruch; pre cieľové skupiny – zástupcovia samospráv a štátnej správy a tiež záujemcovia o sociálne podnikanie** v trvaní **od 1. septembra 2014 do 31. augusta 2017.**

Konštatujem, že mi boli mi sprístupnené všetky dostupné materiály od podania projektu až po jeho získanie a samotnú realizáciu. Mala som možnosť si preštudovať všetky informácie týkajúce sa jednotlivých školení, školiacich stredísk, prezenčných listín, vypracovaných prezentácií pre vzdelávací program, študijných osnov a odporúčaní. Tiež som nahliadla do spisov, ktoré udeľujú akreditáciu pre vzdelávací program. Z dostupných domácich aj zahraničných printových správ som sa dočítala o realizovanom projekte, čo hodnotím ako vysoko pozitívnu skutočnosť.

I. Vysoko pozitívne hodnotím:

1. Komunikačné prostredie zázemia samotnej mimovládnej organizácie EPIC, n. o.
2. Profesionálny prístup jej tímu dovnútra i navonok organizácie.
3. Dochvilnosť pri rokovaníach.
4. Prístup k archívnym materiálom.

Pozorovaciú misiu ako dôležitú súčasť dopadového hodnotenia som vykonala až na medzinárodnej konferencii „Kam smeruje sociálne podnikanie?“, ktoré organizovala Nezisková organizácia EPIC ako záverečnú konferenciu k projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania.“ (Hlavným cieľom projektu bola podpora obecného sociálneho podnikania, ktoré sa stáva stále viac populárnym nástrojom pre miestny, regionálny rozvoj a podporu ľudí s nízkou kvalifikáciou.)

V rámci tejto konferencie konanej 21.6.2017 v Hoteli Sorea Regia v Bratislave boli predstavené a prezentované výstupy projektu, návrh novej legislatívy o sociálnom podnikaní s cieľom prispieť k zlepšeniu podmienok pre zakladanie a fungovanie obecných sociálnych podnikov na Slovensku. Konferencie som sa aktívne zúčastnila v celej jej dĺžke trvania.

II. Vysoko pozitívne hodnotím:

1. Organizáciu a prostredie pre konferenciu a jej účastníkov.
2. Prezentácie a prezentujúcich na konferencii.
3. Prezentácie zahraničných skúseností/versus prezentácie domácich skúseností.
4. Diskusiu k nastoleným otázkam a problémom.
5. Organizátorov a moderátora, dohliadajúcich na dodržanie programu konferencie.
6. Možnosť spätnej väzby ku konferenčným prezentáciám prostredníctvom web stránok EPIC, n. o.

V poslednej fáze projektu mi boli sprístupnené výsledky dotazníkového prieskumu vykonaného na vzorke 74 účastníkov vzdelávacieho programu. V tejto súvislosti konštatujem, že:

- Účastnícky cenzus bol vytvorený správne;
- Samostatné vyplňanie elektronickou formou ako metóda dotazníkového prieskumu bola zvolená vhodne;
- Kľúčové otázky pre spätnú väzbu dotazníka boli zvolené vhodne;
- Dotazník spĺňal všetky formálne náležitosti;
- Slová, terminológie a otvorené otázky boli zvolené na profesionálnej úrovni;
- Psychologické rozloženie otázok hodnotím tiež pozitívne;

Podľa Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania je 75%-ná návratnosť dotazníkového prieskumu úspešná, preto návratnosť dotazníkového prieskumu v prípade EPIC, n. o., ktorá bola 82%-nú hodnotím ako výbornú.

V projektovom návrhu sa ako očakávané výsledky projektu označili očakávané výsledky projektu nasledovne:

- „úspešné ukončenie vzdelávacieho programu u min. 70% účastníkov“
- „posilnenie podnikateľských zručností a myslenia (v zmysle sociálneho podnikania, teda podnikania s pozitívnym sociálnym dopadom) v min. 70 obciach (prioritne obce zo Slovenska, z krajov BB, PO, KE)“.

Na základe výsledných vyhodnotení, prezenčných listín konštatujem, že z 99 prihlásených účastníkov úspešne ukončilo kurzy aj s certifikátom 77 účastníkov, čo je v percentuálnom vyjadrení 77.78%. Percentuálne aj absolútne vyjadrenie počtu záujemcov a následných úspešných absolventov kurzov je v akademickom vyjadrení úspešný – dobrý a v ekonomickom prenesení vyhovujúci požiadavkám kladeným na projekte takéhoto významu.

Ďalej možno konštatovať, že na základe pilotného kurzu na Slovensku realizovaného v Bratislave ako letná škola a následných kurzov realizovaných ako jesenná škola v Lučenci a v Košiciach, a ostatného kurzu v Bratislave realizovaného ako jarná škola sa naplnila aj druhá časť očakávaných výsledkov projektu, teda po úspešnej návšteve kurzov a následnej certifikácii boli posilnené podnikateľské zručnosti a myslenie (v zmysle sociálneho podnikania, teda podnikania s pozitívnym sociálnym dopadom) v min. 70 obciach (prioritne obce zo Slovenska, z krajov BB, PO, KE), čo je deklarované v prezenčných listinách o počte absolventov kurzov.

Kvalitatívny prínos projektu

Kvalitatívny prínos projektu možno zhrnúť do nasledovných celkov:

1. Kvalitatívny prínos projektu vyplýva z prípravy a realizácie akreditačného spisu pre Akreditovaný program sociálne podnikanie ako podporná štruktúra pre obce a regióny.
2. Kvalitatívny prínos projektu vyplýva z prípravy, realizácie a následne aj uskutočnených školení v rámci Bratislavy, ale hlavne regiónov Lučenec a Košice, kde mali možnosť zástupcovia samospráv a záujemci o sociálne podnikanie sa dozvedieť relevantné informácie od profesionálnych lektorov; zorientovať sa v oblasti sociálneho podnikania, prípadne si vymeniť vzájomné skúsenosti.

3. Kvalitatívny prínos projektu vyplýva z uskutočnenia konferencie, kde sa spolu 142 účastníkov z celého Slovenska dozvedelo o činnosti mimovládnej organizácie EPIC, n. o., o spolupráci SR, Maďarska, Slovinska a Českej republiky, ktoré hodnotil aj pán Keith Martin štatutárny zástupca Neziskovej organizácie EPIC a generálny riaditeľ pre zahraničné vzťahy, EPIC Assist (Austrália). Na konferencii boli prezentované skúsenosti uplynulých troch rokov projektu, ďalej napríklad skúsenosti z praxe sociálneho podnikania – kde bola vysoko pozitívne hodnotená profesionalita starostu obce Spišský Hrhov - pána PhDr. Vladimíra Ledeckého.
4. Čo do kvality vo väzbe na výstupy projektu ďalej vysoko pozitívne hodnotím informáciu o priamej aj nepriamej podpore (návratnej i nenávratnej) v podobe investičnej a kompenzačnej pomoci pre potenciálne sociálne podniky. Diskusiu k tejto téme obohatili informácie a príspevky vo väzbe na verejné obstarávanie, sociálny aspekt i možné daňové úľavy; financovanie neziskových organizácií prostredníctvom bežných komerčných úverov na príklade SLSP, a. s. Odznela informácia o Regionálnych podnikateľských centrách, Inštitúte sociálnej ekonomiky, ale aj informácia napríklad o dileme sociálnych služieb. Všetky tieto informácie sú/boli pre potenciálnych uchádzačov o vybudovanie sociálneho podniku vzácné, podané z tých najkompetentnejších zdrojov.
5. Kvalitatívne významný je aj prínos vystúpenia účastníkov – priamo na konferencii, ktorí participovali na vzdelávacom programe na príklade lektorky Ing. Evy Pongrácz, PhD., ktorá podala informácie o uskutočnených prednáškach v akreditovanom vzdelávacom kurze.
6. Napokon ako kvalitatívny posun v oblasti sociálneho podnikania je potrebné zdôrazniť skutočnosť, že daným projektom sa úsilie v oblasti sociálneho podnikania, to znamená jeho zavedenia do národného hospodárstva SR nekončí, práve naopak otvárajú sa ďalšie možnosti, ktoré na hodnote tohto projektu ešte významnou mierou pridávajú.
Je nesporné, že bola veľmi pozitívna a významná aj posledná informácia pre všetkých zúčastnených o pripravovanom národnom seminári „Sociálne podnikanie na Gemeri“ v októbri 2017, kde boli pozvaní aj prítomní v prípade záujmu.
Taktiež odznela informácia o pripravovanom projekte cez OP Ľudské zdroje v období od roku 2017 do roku 2021, ktorý aj vo väzbe na hodnotený projekt má priniesť jeho nadstavbu. Na príklade sociálnych inovácií má posunúť problematiku sociálnych podnikov do popredia aj vo vzťahu k národnému hospodárstvu SR – hlavne v oblasti zamestnanosti. Tento projekt bude smerovaný ako Akčný program regionálnej a miestnej politiky s dôrazom na finančné nástroje pre zlepšenie postavenia depopulačných, čiže najťažšie skúšaných regiónov v SR.

Kvantitatívny prínos projektu

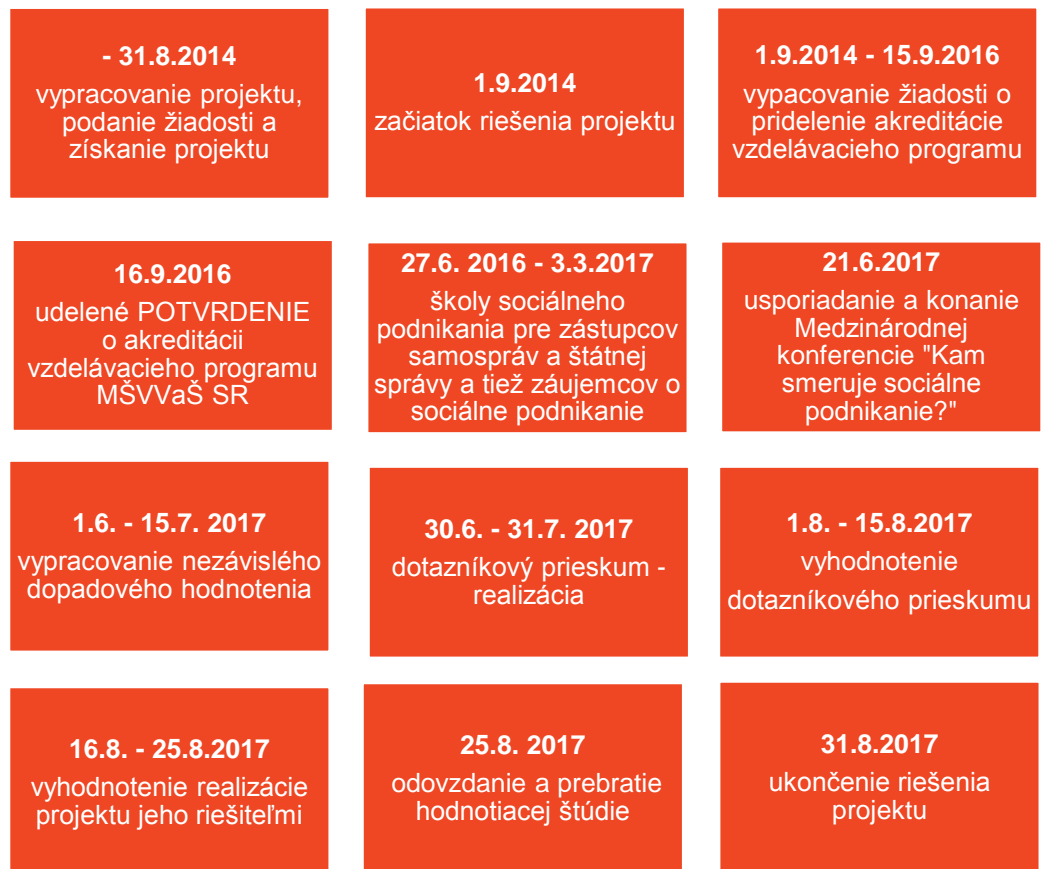
Kvantitatívny prínos projektu možno zhrnúť do nasledovných celkov:

1. Kvantitatívny prínos projektu vyplýva zo skutočnosti, že boli spojené sily piatich partnerských krajín ako poradcov pri tvorbe a implementácii obecného sociálneho podnikania.
2. Kvantitatívny prínos je v počte realizovaných, uskutočnených akreditovaných kurzov v rozpätí september 2016 – jún 2017.
3. Vysoko pozitívne hodnotím kvantitatívny prínos uskutočnenej konferencie a jej počtu registrovaných, následne aj participujúcich účastníkov (135), panelových vystúpení a diskusných príspevkov.
4. Napokon vysoko pozitívne hodnotím ukazovatele o počte záujemcov o kurzy v akreditovanom programe a ukazovatele o počte udelených certifikátov pre účastníkov kurzov (zachytené v tabuľke nižšie):

<i>Udalosť</i>	<i>Termín</i>	<i>Počet prihlásených účastníkov</i>	<i>Počet úspešných absolventov</i>	<i>Počet úspešných absolventov %</i>
Letná škola Bratislava	27.6.2016- 1.7.2016	22	18	81,81
Jesenná škola Lučenec	17.10.2017- 21.10.2017	29	21	72,41
16.9.2016 - udelené POTVRDENIE o akreditácii vzdelávacieho programu MŠVVaŠ SR				
Jesenná škola Košice	7.11.2017- 11.11.2017	21	17	80,95
Jarná škola Bratislava	27.2.2017- 3.3.2017	27	21	77,78
Spolu	Štyri termíny	99	77	77,78
Priemerná percentuálna úspešnosť (81,81+72,41+80,95+77,78)/4=				78,23

Celkové hodnotenie projektu z pohľadu nezávislého dopadového hodnotiteľa:

Projekt „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“ na časovej osi

- Neziskovej organizácii EPIC, n. o. bol v roku 2014 pridelený v rámci programu Co-funded by the ERASMUS+ Programme of the European Union projekt s názvom „*Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania*“ v termíne trvania od 1. septembra 2014 do 31. augusta 2017; s cieľom „Vytvoriť akreditovaný vzdelávací program pre obce v oblasti zakladania a prevádzkovania obecného podnikania, najmä so zameraním na cestovný ruch“ a s cieľovými skupinami - zástupcami samosppráv a štátnej správy a tiež záujemcami o sociálne podnikanie.

- Projekt „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“ bol koordinovaný neziskovou organizáciou EPIC, n. o. ako dcérskou spoločnosťou Škótskej organizácie EPIC v období rokov 2014 – 2017.
- V rámci projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“ bol akreditovaný vzdelávací program „Obecné sociálne podnikanie“ na MŠVVaŠ SR v roku 2016.
- V rámci akreditovaného vzdelávacieho programu boli uskutočnené štyri vzdelávacie kurzy v mestách Bratislava, Lučenec, Košice, Bratislava v období rokov 2016 - 2017, kde bolo v tomto akreditovanom programe školených 76 účastníkov profesionálnymi lektormi z danej oblasti.
- V rámci projektu sa konala záverečná konferencia „Kam smeruje sociálne podnikanie?“ za účasti 135 domácich aj zahraničných účastníkov dňa 21.6.2017 v Bratislave.
- Bol vykonaný, vyhodnotený a ekonomicky interpretovaný dotazníkový prieskum od účastníkov vzdelávacieho programu.
- Po vyhodnotení dotazníkového prieskumu bola uskutočnená záverečná sebareflexia riešiteľov projektu – riešitelia projektu vo vnútri mimovládnej organizácie EPIC, n. o. uskutočnili záverečné vyhodnotenie vypracovania projektu, podania žiadosti o jeho získanie, úspešné pridelenie s možnosťou jeho realizácie – riešenia a celkový priebeh realizácie na časovej osi od roku 2014 až do augusta 2017 so závermi do budúcich pripravovaných projektov.

Rozšírená pôsobnosť Projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“ / modelová schéma

Rozšírená pôsobnosť Projektu „Posilňovanie kapacít jednotlivcov prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“ / ekonomická interpretácia

1. **PRÍLEŽITOSTI** - EPIC, n. o.
motivoval účastníkov projektu k zakladaniu sociálnych podnikov - vzájomného partnerstva medzi nimi, s dopadom na regionálnu a aj celoštátnu spoluprácu takto vzniknutých sociálnych podnikov
2. **POŽIADAVKY** - EPIC, n. o.
projektom nastolil nové požiadavky na vládu ako na riadiaci a kontrolný systém v oblasti tvorby legislatívneho rámca sociálneho podnikania ako fenoménu a výzvy 20.-tych rokov 21. storočia v prostredí ekonomického systému SR
3. **VÝZVY** - EPIC, n. o.
pre podnikateľskú sféru SR (s možnosťou participácie aj pohraničných území) sa naskytl/naskytávajú výzvy k spolupráci, podpore (finančnej i nefinančnej) taktiež (návratnej i nenávratnej) za predpokladu vzájomnej spolupráce
4. **OŽIVENIE** - EPIC, n. o.
projekt prostredníctvom jeho účastníkov dáva možnosti oživenia cestovného ruchu v SR (aj aktívneho aj pasívneho) nielen na lokálnej ale aj celoštátnej úrovni s možnosťou zviditeľnenia sa v medzinárodnom meradle (napríklad chránené dielne, zapojenie marginalizovaných skupín, znevýhodnených skupín obyvateľstva do sociálneho podnikania – zviditeľniť národnú aj napríklad menšinovú kultúru, umenie, tradície a podobne)
5. **SPÄTNÁ VÄZBA** - EPIC, n. o.
projekt svojim celkovým priebehom t. j. jeho vypracovanie, získanie, úspešné riešenie a uzatvorenie riešenia sa stáva príkladom pre ďalšie úspešné riešenie nadstavbových projektov v oblasti sociálnej ekonomiky vo väzbe k sociálnemu podnikaniu, vo väzbe k sociálnemu podniku a vo väzbe samotným sociálnym podnikateľom, ktorí mali možnosť v dotazníkovom prieskume a majú túto možnosť aj naďalej vyjadriť ako spätnú väzbu (pozitívnu, či negatívnu) k danej problematike. Toto podľa môjho názoru môže významnou mierou prispieť k informovanosti obyvateľstva a šíreniu myšlienky budovať sociálne podniky v podmienkach SR.

Dotazníkový prieskum – význam a výsledky

Technické náležitosti dotazníka:

Zber údajov prostredníctvom dotazníka ako najfrekvencovanejšiu formu/metódu zisťovania a vyhodnotenia údajov, zároveň ako efektívny ekonomický nástroj si EPIC, n. o. zvolila podľa môjho názoru správne.

Počet respondentov 77 – korešponduje s počtom účastníkov vzdelávacieho programu „Obecné sociálne podnikanie“.

Otázky a položky 10 – boli zvolené vhodne a v primeranom počte.

Administrácia dotazníka – jeho technické zabezpečenie, vypracovanie, rozoslanie, zabezpečenie návratnosti a vyhodnotenie – boli vykonané profesionálne.

Cenzus – teda zber údajov od každej jednotky/účastníka vzdelávacieho programu podľa môjho názoru nezaťažil respondentov, nezabral veľa času na vypracovanie, a taktiež bol finančne nenáročný.

Vzhľadom na skutočnosť, že **dotazníkový prieskum bol uskutočnený elektronickou formou**, môžem konštatovať úsporu finančných zdrojov vzhľadom na relatívne lacnom spôsobe zbere dát, v krátkom čase, vychádzajúc aj zo skutočnosti, že bol postavený ako jednoduchý a zrozumiteľný.

Konštatujem, že dotazník neobsahoval podľa môjho názoru nepriame, dvojité, zavádzajúce či dvojzmyselné otázky.

Úvod aj záver dotazníka obsahoval základné informácie o prieskume, vysvetlenie zámerov prieskumu, a vyjadrením vďaka za spoluprácu pri jeho vypracovaní.

Referenčný rámec dotazníka:

Podľa vyhodnotenia vypracovaných odpovedí konštatujem nasledovné:

1. V otázke číslo 1: „**Uvedte prosím typ organizácie/inštitúcie, ktorú zastupujete**“, najpočetnejšiu kategóriu tvorili predstavitelia miest a obcí, ktorí tvorili až 65% opýtaných.

2. V otázke č. 2: **Z nasledujúcich možností prosím zvolte tú, ktorá najviac vystihuje dôvod Vašej účasti na školení „Obecné sociálne podnikanie (môžete označiť viac možností)“**, uviedlo ako svoj dôvod „Riešenie nezamestnanosti vo svojom regióne.“ 68% respondentov.
3. V otázke č. 3 **„Stretli ste sa s možnosťou absolvovať školenie podobného zamerania v rámci ponuky inej organizácie/vzdelávacej inštitúcie? Ak áno, uveďte prosím bližšiu informáciu k absolvovanému školeniu“**, 89% opýtaných konštatovalo, že podobne zameraný vzdelávací program nemali ešte možnosť absolvovať.
4. V otázke č. 4: **„Z nasledujúcich možností prosím zvolte maximálne dve, ktoré najpresnejšie opisujú Vaše znalosti o problematike obecného sociálneho podnikania pred školením, ktoré ste absolvovali.“** Odpoveď „o obecnom sociálnom podnikaní som nemal/a žiadne informácie“ a „o obecnom sociálnom podnikaní som mal/a málo informácií“ bola celkovo označená respondentmi celkovo v 51 prípadoch. Tento ukazovateľ tvorí takmer dvojnásobok všetkých zvyšných odpovedí v uvedenej otázke.
5. V otázke č. 5: **„Vnímate prítomnosť bariér pri zakladaní sociálneho podniku?“** až 95% respondentov označilo možnosť ÁNO.
6. V otázke č.6. **„Ak je Vaša odpoveď v predchádzajúcej otázke ÁNO odpovedzte prosím, v čom vnímate bariéry pre založenie obecného sociálneho podniku? (môžete zvoliť viac možností):**
 - Až 39 respondentov zo 74 uviedlo, že podmienky čerpania sú nastavené veľmi nezrozumiteľne a pri ich pochopení vznikajú mnohé nejasnosti.
 - Za druhú najväčšiu bariéru pri zakladaní obecného sociálneho podniku respondenti považujú chýbajúcu legislatívu, ktorá by presne definovala vymedzenie sociálneho podniku, podmienky pre jeho založenie a v neposlednom rade možnosti finančnej pomoci. Túto možnosť označilo 28 opýtaných.
 - Najčastejšiu označovanú odpoveď uzatvára možnosť číslo 2, ktorá hovorí o nedostatku potrebných informácií. Túto možnosť si zvolilo 25 respondentov.

7. V otázke č. 7 „*Sú podľa Vás aktivity, ako je vzdelávanie o obecnom sociálnom podnikaní, potrebné pre podporu tejto oblasti rozvoja?*“ Takmer jednohlasne bola označená odpoveď ÁNO. Iba v jednom prípade respondent na túto otázku neodpovedal.
8. Otázka č. 8 **Potrebu získania ďalších informácií** pociťuje 59 respondentov.
9. V otázke č. 9: „*Sú podľa Vášho názoru bariéry pri zakladaní obecného sociálneho podniku silné natoľko, že by Vás odradili od založenia tohto typu podnikania?*“ Až 38% respondentov vníma bariéry odradzujúco čo reprezentuje 24 opýtaných. 39 respondentov prítomnosť bariér nepovažuje za úplne odradzujúcu, z čoho vyplýva, že idea obecného sociálneho podnikania je aj napriek nedostatkom stále považovaná za veľmi prospešnú v oblasti riešenia nezamestnanosti a v oblasti rozvoja komunity.
10. V otázke č. **10 mali respondenti možnosť vyjadriť vlastné návrhy na zlepšenie podmienok pre rozvoj obecného sociálneho podnikania, ako nástroja riešenia nezamestnanosti.** 22 respondentov nevyjadrilo žiadne svoje návrhy. Vo zvyšných prípadoch sa ako najčastejší návrh na zlepšenie podmienok pre rozvoj obecného sociálneho podnikania uvádza vypracovanie vhodnej legislatívy. Tá sa v odpovediach vyskytuje celkovo 17-krát a tvorí tak 44% z celkových odpovedí.

Na základe referenčného rámca dotazníka konštatujem, že „Obecné sociálne podnikanie“ v podmienkach SR aj keď je v zárodočnom štádiu svojej existencie:

- Je potrebné ďalej rozvíjať
- Propagovať jeho myšlienky a dopady hlavne u predstaviteľov miest a obcí, ktorí najlepšie poznajú podmienky svojho regiónu s dopadom práve na rozvoj cestovného ruchu v prípade jeho správnej implementácie v danom území
- Môže prispieť k zníženiu nezamestnanosti vo vybraných regiónoch SR
- Sa prostredníctvom hodnoteného projektu dostalo do povedomia predstaviteľov miest a obcí, podnikateľov, obyvateľov SR
- Ešte musí prekonať bariéru – pokiaľ bude vypracovaná jasná legislatíva pre sociálne podnikanie, zrozumiteľné rámce možností finančnej i nefinančnej podpory, upravené vzájomné partnerstvo (štát/vláda – trh/podnikatelia – účastníci sociálneho podnikania) – tieto skutočnosti vo významnej miere uľahčia záujemcom cestu sociálneho podnikania

- Je potrebná medializácia danej problematiky – napríklad prostredníctvom cielených vstupov vo verejnoprávnych médiách – otvoriť komunikáciu s RTVS

A napokon je potrebné vziať v úvahu návrhy z vypracovaných dotazníkov, a zapracovať ich do ďalších projektov:

- Zjednodušiť administratívnu náročnosť celej problematiky, predovšetkým čerpania regionálneho príspevku
- Zlepšiť informovanosť občanov resp. nezamestnaných o možnosti zakladania sociálnych podnikov a zvýšiť tak povedomie o tomto nástroji na pomoc pri riešení mnohých problémov obce
- Zlepšiť spoluprácu Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny SR pri zakladaní sociálnych podnikov
- Poskytnúť pomoc pri tvorbe podnikateľského plánu šitého na mieru podľa zdrojov obce
- Vytvoriť poradenského centra
- Zrýchliť proces schvaľovania jednotlivých návrhov obcí
- Založiť asociáciu obecných sociálnych podnikov, ktorá by slúžila ako spoločné fórum na výmenu skúseností a podávanie návrhov na zlepšenie fungovania obecných sociálnych podnikov.
- Podporiť vznik inkubátorov, ktoré by pomáhali pri prvom roku existencie sociálneho podniku
- Pomôcť pri zmene myslenia starostov v smere snahy budovať niečo pre dobro svojej obce a svojich občanov.

Záverečné hodnotenie projektu z pohľadu nezávislého dopadového hodnotiteľa

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností
obsiahnutých v nezávislom dopadovom hodnotení

ODPORÚČAM

**Projekt „Posilňovanie kapacít jednotlivcov
prostredníctvom obecného sociálneho podnikania“**

Uzatvoriť bez výhrad v lehote schválenej a to 31.8.2017

Neziskovej organizácii EPIC, n. o. odporúčam naďalej vyvíjať aktivity

v oblasti implementácie sociálneho podnikania,

v oblasti vzdelávania sociálnych podnikateľov a

v oblasti budovania sociálnych podnikov;

byť partnerom vo všetkých vyššie uvedených oblastiach

pre potenciálnych uchádzačov o budovanie sociálnych podnikov

nielen

v podmienkach SR ale aj v európskom priestore.

Kontaktné informácie

Kornélia Beličková

doc. Ing. PhD.

Vysokoškolská učiteľka

Tel. +421/2/67291333; +421/2/67291321

kornelia.belickova@euba.sk

<https://nhf.euba.sk/zamestnanec/userprofile/belickova-k>

Informácie o hodnotiteľovi

Karloveská č. 14

841 04 Bratislava

Slovensko

Bratislava 15.08.2017